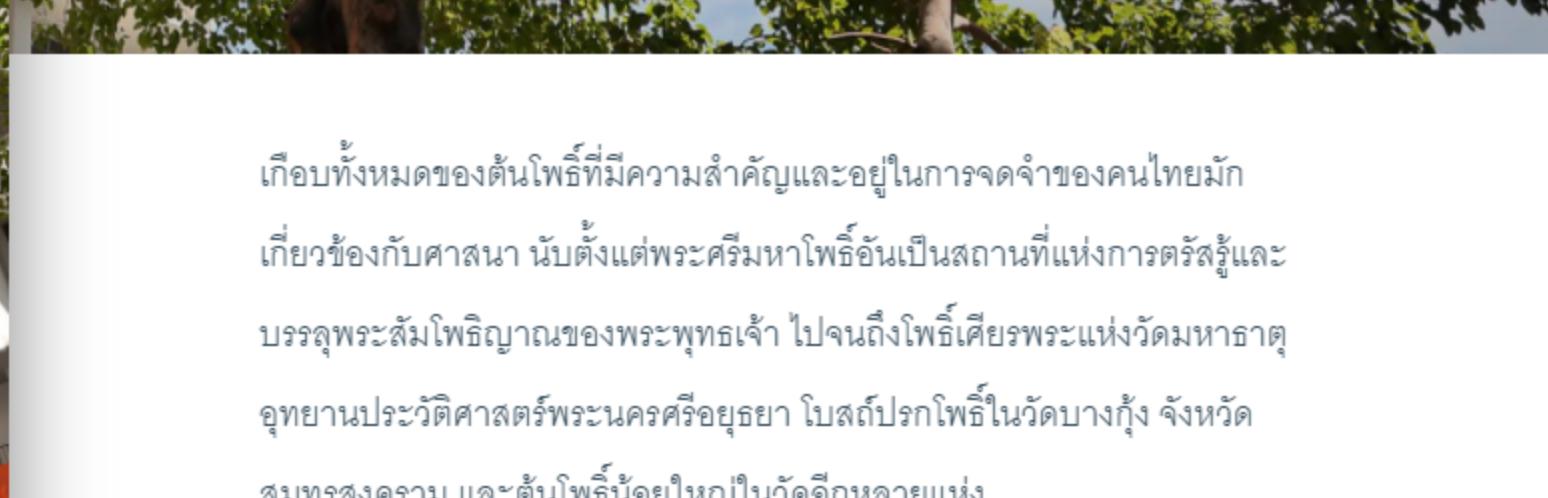


# The Seeds of Democracy



เกือบทั้งหมดของต้นโพธิ์ที่มีความสำคัญและอยู่ในภารกิจดำรงค์ของคนไทยมัก

เกี่ยวข้องกับศาสนา นับตั้งแต่พระเครื่องเป็นสถานที่แห่งการตั้งสักหลาด

บรรพชลติภัณฑ์ของพระพุทธเจ้า ไปจนถึงโพธิ์ศิริราชแห่งวัดมหาธาตุ

อุทยาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ในส่วนที่เป็นวัดบางกุ้ง จังหวัด

สมุทรสงคราม และต้นโพธิ์น้อยใหญ่ในวัดอีกหลายแห่ง

คงมีโพธิ์เก่าแก่กลางลานหน้าคاعةศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ต้น

เดียวเท่านั้นที่ถูกโหยงกับเรื่องทางโลกอย่างประวัติศาสตร์การเมืองไทยมาเกือบครึ่ง

ศตวรรษ

ไม่ได้หมายความว่าเป็นมาที่แนัด แต่เป็นไปได้ว่าโพธิ์ยืนต้นอยู่ครองนี้ตั้งแต่ก่อน

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จะเข้าที่ดินจากกระหงกระหงกลาง จำกันหลักฐานภาพถ่าย

เก่ากับปรากฏตัวนิพัทธ์ยืนโดยเด่นก่อนการสร้างศาลาของคณะศิลปศาสตร์ตัวเข้า

จึงค่อนข้างแน่นอนว่ามีอายุมากกว่ามหาวิทยาลัยริมแม่น้ำเจ้าพระยาแห่งนี้ซึ่ง

สถาปนาขึ้นเมื่อปี 2477 บางแห่งงงใจว่าなぜเกิดในสมัยที่บริเวณดังกล่าว

ยังเป็นเขตวังหน้า แต่ก็มีอาชาพิสูจน์ได้

ในเช้าวันที่ 9 ตุลาคม 2516 เป็นครั้งแรกที่ล้านโพธิ์แห่งนี้ถูกใช้เป็นสถานที่ชุมนุม

ทางการเมือง เนื่องจากมีการประชุมทางการเมืองที่รัฐบาล

อย่างเป็นรัฐ ให้รัฐบาลทราบของจอมพล ถนอม กิตติขจร ออกจากรัฐบาล

จำนวน 13 คน ให้ปลดปล่อยตัวคุณผู้ริชาร์ด รัฐธรรมนูญจำนวน 13 คน ที่ดำเนินคดี

จับกุมไปก่อนหน้านี้ ประชาชนเข้าร่วมการชุมนุมเพิ่มจากหลักพันเป็นเรื่องที่มี

จำนวนเพิ่มขึ้นที่ ก่อนที่กลุ่มคนหลายแสนจะเคลื่อนขบวนในเช้าเที่ยงของวันที่

13 ตุลาคม ผ่านอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยสู่ถนนรัตนโกสินทร์

และเกิดเหตุการณ์ประท้วงที่บ้านป้อมปราบศรีอยุธยา

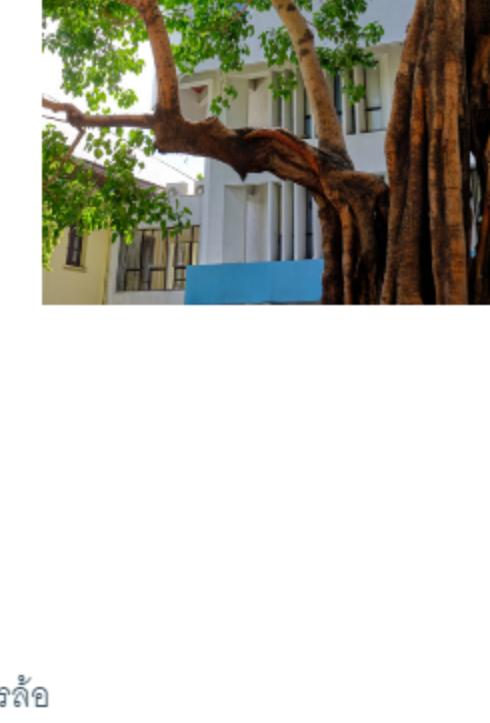
เหตุการณ์ประท้วงที่บ้านป้อมปราบศรีอยุธยา

ที่มีผู้เสียชีวิต บาดเจ็บ และสูญเสียจำนวนมาก ประวัติศาสตร์

การเมืองสามครั้งใหญ่ ของประเทศไทยล้วนๆ จุดเริ่มต้นกิจกรรม ณ ลานโพธิ์

แห่งธรรมศาสตร์ จึงไม่แปลกที่โพธิ์ต้นนี้จะกลายเป็นสัญลักษณ์ร่วมเดินทาง

ประท้วงที่บ้านป้อมปราบศรีอยุธยา



## The Seeds of Democracy

ลานโพธิ์ลับมาบีบหาทอกลั้งในช่วงปี 2534-2535 เริ่มด้วยการชุมนุมใหญ่เพื่อ

คัดค้านรัฐธรรมนูญปี 2534 ซึ่งเป็นครั้งแรกที่คนรักชาติความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ

(อช.) ที่เข้ามายึดอำนาจเมื่อต้นปีลับมาสืบหอดำนำจ้าวได้ และในเดือนมีนาคม

2535 เมื่อผลของการชุมนุมครั้นนั้นได้รับการสนับสนุนจากชาวไทยที่ต้องการให้รัฐบาล

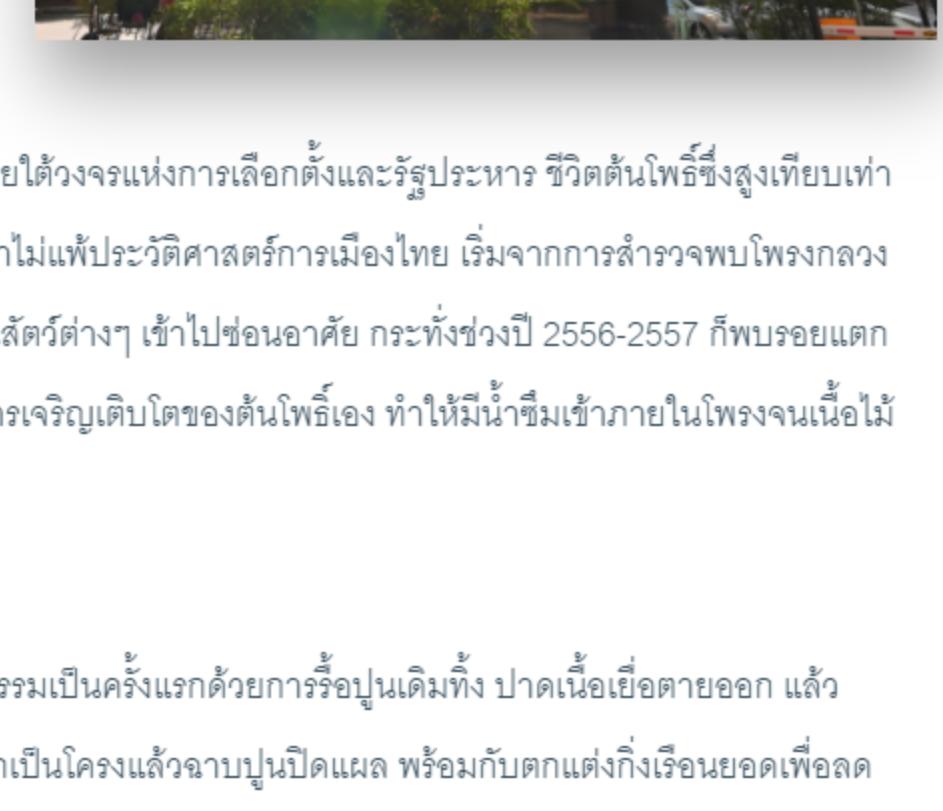
ชุมนุมคัดค้านเริ่มนั้นที่ต้นโพธิ์ในช่วงเย็นวันที่ 7 เมษายน 2535 กระแทก

ความไม่พอใจลุกโชนของชาวไทยที่ต้องการให้รัฐบาลฟื้นฟูความมั่นคงในประเทศที่

รัฐบาลจะลงทุนในเชิงเศรษฐกิจและการเมือง ภายใต้การนำของนายกฯ ที่ต้องการให้รัฐบาล

ฟื้นฟูเศรษฐกิจ ลดความยากลำบากของคนจน ให้คนจนมีส่วนร่วมในประเทศ จึงมีการชุมนุมที่บ้านป้อมปราบศรีอยุธยา

และรัฐบาลต้องตอบสนองความต้องการของชาวไทยที่ต้องการให้รัฐบาลฟื้นฟูความมั่นคงในประเทศ



และที่ดินนี้เป็นที่ที่ชาวไทยต้องการให้รัฐบาลฟื้นฟูความมั่นคงในประเทศ จึงมีการชุมนุมที่บ้านป้อมปราบศรีอยุธยา

และรัฐบาลต้องตอบสนองความต้องการของชาวไทยที่ต้องการให้รัฐบาลฟื้นฟูความมั่นคงในประเทศ

และรัฐบาลต้องตอบสนองความต้องการของชาวไทยที่ต้องการให้รัฐบาลฟื้นฟูความมั่นคงในประเทศ